

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

(Đề thi có: 02 trang)

Môn thi: Ngữ văn

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

Họ và tên thí sinh:

Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

ÂM ÁP NHƯ NƯỚC

Đỗ Bích Thúy

(Lược đoạn đầu: Hiền và Hoài thân nhau như chị em gái. Hoài vừa mới sinh con. Chồng Hoài cũng làm giáo viên, nhưng mỗi lần sang thăm vợ con đều phải vượt dốc, đèo. Hiền hai sáu tuổi, bỏ ngỏ chuyện lập gia đình và lên vùng núi cao heo hút này đã hai năm,... Mỗi lớp học ở đây chỉ có dăm bảy đứa. Có lần lặn lội vào sâu trong bản, gặp từng gia đình để vận động. Hiền uống hai chén rượu ngô, rồi lăn ra ngủ bên cạnh mấy bó ngô khô, cha mẹ mới cho con đi học. Hôm sau đi đón học sinh tới lớp, cô bị ngã, cả người bùn ướt sũng. Thế mà thằng bé chẳng thương cô, nó nhảy xuống giữa đường, rồi biến mất tăm mất tích...)

Một tuần sau đó lớp của Hiền vắng mặt Vàng Chá Sinh, tên thằng bé ấy.

Hiền đến nhà, mẹ nó bảo ngày nào nó cũng đeo túi đi học mà. Nhưng nó học ở đâu thì bố mẹ bận lắm, không đi theo được.

Hóa ra nó cũng đi học thật, mỗi tội không học ở lớp của Hiền mà ở lớp của... Khải. Một điểm trường xa gấp đôi, lại còn phải leo dốc chon von, dựng đứng. Nó chỉ thích học thầy Khải bởi vì giờ thể dục thầy không dạy thể dục mà dạy... võ.

Tất nhiên nó làm gì có tên trong danh sách học sinh, nhưng nó cứ nhảy vào ngồi học thì thầy cũng chẳng nổi đuổi.

Hiền nhờ Hoài trông lớp rồi lờ lờ leo lên điểm trường của Khải. Y như... lời đồn, thằng bé Vàng Chá Sinh với mái tóc đỏ quạch bù xù đang ngồi há mồm ngoài sân nhìn thầy Khải đi mấy đường quyền.

Nhận ra Hiền, thằng Sinh lao ra sân ôm chân thầy, khóc toáng lên. Vừa khóc vừa gào:

- Tao không về đâu. Tao thích học ở đây. Tao không về đâu!

Hiền còn chưa thở xong vì leo dốc quá dài, thấy thằng bé gào lên như thế, chả hiểu sao cô cũng bật khóc tu tu. Cô với trò không biết ai khóc to hơn, nhưng nước mắt chắc Hiền nhiều hơn. Cô còn chả biết mình khóc vì cái gì. Vì cú ngã đến giờ vẫn ê ẩm mông, vì bãi nước đá của con ngựa non trong bếp bữa trước, hay vì một cái cục gì đó ứ nghẹn ở cổ mà không cách nào đẩy ra được, chả biết nữa. Nhưng có lẽ, cô ngập trong một cảm giác tui thân cực độ.

Khải đi vào chỗ phòng ở sát với phòng học, lấy ra cho cô một chiếc khăn mặt ướt. Hiền cầm lấy, vừa đưa lên định lau mặt thì vội vàng quăng ra vì nó sặc mùi thuốc lào. Thằng bé chắc cũng sợ nước mắt của cô quá bèn đến gần và rụt rè:

- Thôi cô giáo đừng khóc nữa. Mai tao đi học là được.

Khải nói để vào:

- Không được xưng tao. Xưng em, nhé! Nhắc mãi sao không nhớ thế hả?

Thằng bé gật nhưng vẫn ướt át:

- Nhưng tao, à em vẫn muốn học võ.

Khải mỉm cười:

- Được, cuối tuần cho học võ riêng. Nhưng phải đến lớp từ tể. Cầm trôn.

Thằng bé nắm tay Hiên lôi đi:

- Thôi, bọn mình đi về.

Hắn là "bọn mình", suýt nữa thì Hiên phì cười khi mà nước mắt còn chưa khô.

Khải với Hiên quen nhau từ đấy. Hoài nói vợ Khải cũng là giáo viên nhưng cô ấy gặp tai nạn trên đường đến nhà học sinh vận động đi học. Núi lở, vùi kín cả người. Họ vừa cưới nhau được hai tháng. Từ đấy Khải chỉ ở trên điểm trường cao nhất, trường đối cho về trường chính cũng không về.

Hiên cứ nghĩ mãi về nỗi đau ghim trong trái tim Khải. Hiên lẽ ra chẳng lên cái nơi chon von cơ cực này làm gì nếu như không phải để chạy trốn khổ đau. Lúc đầu là thế, rồi dần dần quen, rồi thương, rồi gắn bó. Đến cả mùi phân trâu, phân bò cũng thấy quen mũi rồi.

Hôm trước Hiên không dùng được đã chạm tay mình vào tay Khải khi anh bảo cô cùng rửa tay chào mừng cái máng nước mới tinh, mà anh vừa dẫn về cho hai chị em. Và mặc dù dòng nước trong veo, dội vào tay lạnh buốt như kim châm, nhưng một điều gì đó thật là ấm áp, thật là gần gũi đã bao phủ lấy cô rồi.

(Tuyển tập truyện ngắn Hoa xuân trong gió xuân, Đỗ Bích Thúy, NXB Hội nhà văn, 2024, tr.77-84)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1: Xác định ngôi kể của đoạn trích trên.

Câu 2: Chỉ ra ba từ láy được sử dụng ở phần in đậm.

Câu 3: Phân tích tác dụng của một biện pháp tu từ trong các câu: *Hiên lẽ ra chẳng lên cái nơi chon von cơ cực này làm gì nếu như không phải để chạy trốn khổ đau. Lúc đầu là thế, rồi dần dần quen, rồi thương, rồi gắn bó.*

Câu 4: Nhận xét về tâm trạng của Hiên khi nói đến Khải: *Hiên cứ nghĩ mãi về nỗi đau ghim trong trái tim Khải.*

Câu 5: Từ thông điệp của đoạn trích, theo anh/chị, tuổi trẻ cần làm gì để thể hiện tinh thần cống hiến đối với cộng đồng? (trình bày khoảng 5-7 dòng).

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm): Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích tình yêu nghề của nhân vật Hiên trong đoạn trích phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm): Nhà văn Philoxène De Cythêrê từng viết: *Phải tôn kính thầy dạy mình, bởi lẽ nếu cha mẹ cho ta sự sống thì chính các thầy giáo cho ta phương cách sống đàng hoàng, từ tể.*

(Dẫn theo Biện Luận, <https://baohagiang.vn/van-hoa/>, ngày 19/11/2016)

Bằng trải nghiệm của bản thân, anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) với chủ đề: Các thầy giáo cho ta phương cách sống đàng hoàng, từ tể.

Chú thích: Nhà văn Đỗ Bích Thúy sinh năm 1975 ở Hà Giang, hiện làm việc tại Tạp chí Văn nghệ Quân đội. Chị đã giành nhiều giải thưởng văn học như: giải Nhất Cuộc thi sáng tác truyện ngắn của Tạp chí Văn nghệ Quân đội năm 1999; giải Nhất tiểu thuyết Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam năm 2013; giải Nhất Văn học nghệ thuật Thủ đô năm 2014; giải Nhì Cuộc thi viết "Quân đội anh hùng, quốc phòng vững mạnh" năm 2019. Qua những trang văn nhẹ nhàng mà sâu lắng, nhà văn Đỗ Bích Thúy đã gieo vào lòng người đọc nhiều xúc cảm, ý niệm về cái đẹp trong hồn người, tình người, tình quê hương sâu nặng...